

SOMALISK POESI PÅ SVENSKA

Poesin för oss närmare varandra. Här möts
somaliska röster i svensk översättning.

www.somaliskkulturfestival.se

Somalisk poesi på svenska!

Somalisk Kulturfestival startade 2024 ett poesiprojekt. Syftet är att översätta somalisk poesi till svenska. Att översätta dikter är svårt eftersom man måste överföra både språk och kultur, fina nyanser och innerliga känslor i en ofta komplex historisk kontext. Att bevara essensen i verket och samtidigt göra det tillgängligt för en svenskspråkig publik är en utmaning.

Poesiprojektet är ett samarbete mellan Somalisk Kulturfestival, Tranströmerbiblioteket, tidskriften Karavan, Göteborgs universitet och Poetry Translation Centre i Storbritannien. Under Somalisk Kulturfestival 2024 presenterades den första översättningen, en dikt av Asha Lul Mohamoud Yusuf som heter Dookh på somaliska, vilket har översatts till Smak. Asha hör till den yngre generationens poeter inom den somaliska diasporan i Storbritannien. 2017 kom hennes diktsamling The Sea Migrations: Tahriib (på engelska och somaliska).

Poesiprojektet går vidare och fler somaliska dikter har nu översatts till svenska. De kommer att presenteras på Somalisk Kulturfestival i Stockholm 2025.

Vår förhoppning är att framöver också kunna översätta svenska dikter till somaliska.

Vi kommer också åka runt och läsa somalisk poesi på både somaliska och svenska på ett flertal olika platser i Sverige. Under hösten/vintern 2025/26 åker vi till Bergsjön (Göteborg), Gävle, Jönköping, Gottsunda (Uppsala), Västerås, Borlänge, Skäggetorp (Linköping) och Fröslunda (Eskilstuna).

Med den här satsningen hoppas vi locka fler in i poesins fantastiska värld.

Dookh

Haddaanad gabayga deelqaafka iyo, deri ka saaraynnin
Dalabtiyo haddaan laga midh tirin, diniqa aan muuqan
Meeshii dahsoonayd haddaan, lagu daqiiqaynin
Doogtiyo haddaan lagu lafgurin, dakharradii raagay
Darar lagama maaloo tixihu, dufan ma yeeshaane,
Aan dareersho caawoo kalaan, daribta saafaaye.

Inkastuu darmaan quruxsan iyo, daaddax ugu yeedho
Ama uu ammaan deexdo oo, 'Dawlo' ku yidhaahdo
Hadal dhegaha deeqaaya oo, dabacsan oo fiican
Dun xariira iyo shaal hadduu, dahab ku saarsaaro
Daraandariyo araggaaga hooy, damacu waa yaabe,
Oo aanu dookhaaga noqon, waa dariiq xidhane.

Hadduu daaro waaweyn dhisoo, dabaqyo kuu jeexo
Dal dhan oo muraayada dhammaan, adiga kuu deyro
Sancadaw dambeysiyo hadduu, dalabka kuu keeno
Naftu waxay yar doonayso uu, deregga soo saaro,
Oo aanu dookhaaga noqon, waa dariiq xidhane.

Inkastoo adduun door ah iyo, duunyo lagu sheego
Inkastuu dulqaad badan yahoo, deeqsi lagu sheego
Duub iyo malaaq uu yahoo, dooje lagu sheego
Digriiga iyo maastariga iyo, derejo weyn haysto
Digrigiyo Quraankiyo hadduu, diinta yahay xaafid,
Oo aanu dookhaaga noqon, waa dariiq xidhane.

Inkastuu dillaacshoo qalbiga, daabac ku xardhaayo
Xididdada dil-dilayee wadnuhu, dirayo dhiiggooda
Dahriga iyo laabtaba ku dhigo, Deeqa magacaaga
Diiwaankii Cilmo kale galoo, deli ka laallaado
Suugaanta duugga ah murtida, damashi kuu qaado
Daaweynta heesaha intaa, daram garaacaayo,
Oo aanu dookhaaga noqon, waa dariiq xidhane.

Haddii uu dalxiis kuugu diro, dunida guudkeeda
Diyaarado hawada sarena aad, kula damaashaaddo
Durdur iyo hadduu kugu dul furo, ilo dareeraaya
Deeradiyo cawshiyo ugaadh, quruxda daa'uuska
Doog iyo cagaar soo ifbaxay, darinta kuu daadsho
Ama Daalo oo roobku heley, Dalawa kuu maalo
Oo doobi kuu buuxiyoo, kuna daryeelaayo
Dayrtiyo Gu'gaba kuu da'oo, adiga kuu deexdo
Daruur hoortay uu kuu noqdiyo, malabka doocanka,
Oo aanu dookhaaga noqon, waa dariiq xidhane.

Inkastuu darwiish adag yahiyo, geesi diriraaya
Dirica iyo wiil hoog yahoo, degello naafeeyo
Dumukha iyo qorigaba ridoo, diiradda u saaro
Halka lagu dagaallamo hadduu, doorar ka ciyaaro
Ama uu daqiiqaayo oo duubiyada gooyo,
Oo aanu dookhaaga noqon, waa dariiq xidhane.

Xeedhyo duuban oo duqus leh oo, geedo lagu daadshay
Hilbo duban kuwii diirranaa, qaar dux lagu shiilay
Daboolkiyo lingaxa lagu xidhoo, uumi lagu daaro
Ubbadii dahaadhnayd haddii, diiqo lagu siiyo
Haddaan milix yar lagu daadinayn, kaama daadego e,
Dookhana sidaasoo kalaan, loo dirqiyahayne
Damiirkaagu meeshaanu rabin, dooni kari maysid.

Gabaygan waxa tirisay: Caasha-Luul Maxamuud Yuusuf oo ku nool magaalada London.

Smak – en dikt av Asha Lul Mohamud Yusuf

Om den här dikten är fylld av misstag och missljud,
om den är krokant, skevar och skorrar falskt,
om den inte lyser upp det som är undangömt
och om den inte skrubbar rent de gamla sårn
då är stroforna utan näring, ett bröst utan mjölk.
I kväll lagar jag en festmåltid. Låt mig nu framföra detta:

Även om han kallar dig en "underbar och vacker märr",
lovprisar dig och sätter dig på piedestal,
viskar ljuva ord i ditt öra, ord som du vill höra,
och skämmer bort dig med siden, kashmirsjalar och guld,
bländar, förtrollar dig och väcker ditt begär –
är han inte i din smak är han blott ett blindspår.

Även om han bygger stora hus, höga som skyskrapor
och skapar åt dig en värld fylld av glas och rymd,
med möblemanj av senaste modell och allt vad du kan önska dig
levererat till din dörr närhelst du vill och säger till –
är han inte i din smak är han blott ett blindspår.

Även om han sägs vara ytterst förmögen,
och omtalas som tolerant och generös,
är utnämnd till hövding, hyllad som ledare,
har magisterexamen och är allmänt ansedd,
även väl bevandrad i det andliga, kan Koranen utantill –
är han inte i din smak är han blott ett blindspår.

Även om han ristar mönster av kärlek i ditt hjärta,
visar dig hur blodet strömmar i hans ådror
och graverar in ditt namn på sin hud och i sitt bröst,
skriver kärleksdikter som Cilmi, balanserade vid branten,
reciterar oden från förr, fyllda av vishet,
och sjunger helande sånger, trummor –
är han inte i din smak är han blott ett blindspår.

Även om han tar dig med på en resa jorden runt
och vill ha dig vid sin sida som till fest,
stannar till vid vattenfall och strömmande forsar,
breder ut mattor åt dig där gräset är frodigt
på platser myllrande av gazeller, antiloper och påfåglar,
och strax efter regnet för dig upp på Daallos topp
och mjölkar kameler, fyller bägare med drycken,
tar väl hand om dig när det blir höst och vår,
trollar fram regnmoln och honung från Jemen –
är han inte i din smak är han blott ett blindspår.

Även om han är en Guds krigare, en kämpe,
en oförskräckt man som utmanar mörka makter,
som handskas skickligt med vapen, aldrig missar sitt mål,
och har prisats för mod och tapperhet i strid,
som betvingar sina fiender och fäller dem till marken –
är han inte i din smak är han blott ett blindspår.

Du kanske bjuds på en skål gudomligt kryddad mat,
grillat kött eller kött som är stekt med mycket fett,
kött som ångats under lock, mörkt och mjällt,
eller torkat fint kött i vackert gjorda bröllopskrus,
men kan du inte salta som du vill, då njuter du inte.
Smak är inte något som kan tvingas fram.
Du kan inte gå emot ditt hjärta.

**Översatt av Birgitta Wallin i samarbete med Abdibashir Hirsiguled.
Originalspråk: somaliska.**

@Följ oss på
Instagram

info@somaliskkulturfestival.se
www.somaliskkulturfestival.se